

Пропозиції

Міністерства соціальної політики України

до проекту Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення передумов для підвищення прожиткового мінімуму на рівень, не нижчий рівня фактичного прожиткового мінімуму”

автори – народні депутати України Н. Королевська, Ю. Солод та інші

(реєстр. номер 2720-1 від 30 січня 2020 р.)

(перше читання)

1. Потребує доопрацювання.

2. Проектом, зокрема, пропонується внести зміни до Закону України „Про прожитковий мінімум” щодо:

- щорічного затвердження наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг;

- встановлення прожиткового мінімуму на рівні не нижчому, ніж прогнозований фактичний розмір прожиткового мінімуму;

- коригування затвердженого розміру прожиткового мінімуму та внесення протягом 15 днів відповідних змін до Закону України про державний бюджет у випадку, якщо фактичний прожитковий мінімум протягом двох місяців перевищує його затверджений розмір;

- щоквартального розрахунку та оприлюднення прогнозованого на наступний бюджетний період фактичного розміру прожиткового мінімуму.

На сьогодні прожитковий мінімум відіграє важливу роль, оскільки він є базовим соціальним стандартом, на основі якого встановлюється низка соціальних допомог та виплат, а також пенсії, посадові оклади відповідно до Єдиної тарифної сітки. Тому необхідно враховувати вплив збільшення розміру цього показника на видатки з бюджетів усіх рівнів, оскільки збільшення розміру прожиткового мінімуму призводить до автоматичного перерахунку усіх цих виплат.

Разом з тим, на сьогодні питання прожиткового мінімуму потребує комплексного оновлення підходів до його визначення з метою забезпечення більш прозорого механізму його встановлення та застосування.

З метою забезпечення економічного підґрунтя для суттєвого підвищення прожиткового мінімуму Мінсоцполітики працює над оптимізацією його застосування. Зокрема, розроблено та подано на розгляд Верховної Ради України проекти законів України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення передумов для підвищення прожиткового мінімуму” (реєстр. № 2720 від 13.01.2020) та „Про внесення зміни до розділу VI „Прикінцеві та перехідні положення” Бюджетного кодексу України щодо створення передумов для підвищення прожиткового мінімуму” (реєстр. № 2721 від 13.01.2020).

Зазначеними законопроектами, зокрема, запропоновано змінити підходи до визначення розмірів посадових окладів, а саме встановлювати їх не в залежності від прожиткового мінімуму, а від мінімального розміру посадового окладу для відповідних категорій працівників, який передбачається затверджувати законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

Ця ініціатива є першим кроком на шляху, яка має створити можливості для ефективного бюджетного планування, а також забезпечить передумови для суттєвого підвищення прожиткового мінімуму.

Також опрацьовується питання удосконалення в цілому методології визначення прожиткового мінімуму.

Так, відповідно до Постанови Верховної Ради України від 03.10.2019 № 150-IX 18.12.2019 відбулися парламентські слухання на тему: „Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні”, на яких відбулося широке громадське обговорення низки питань, в тому числі вдосконалення методології визначення прожиткового мінімуму. За результатами парламентських слухань будуть схвалені рекомендації, згідно із якими, зокрема, передбачається створення Міжвідомчої робочої групи з щодо розробки вдосконаленої методології визначення прожиткового мінімуму з урахуванням міжнародних стандартів та досвіду розвинених країн.

Разом з тим, пропозиція щодо підвищення прожиткового мінімуму до його фактичного розміру в цілому підтримується. Проте, враховуючи існуючий на сьогодні значний розрив між затвердженим прожитковим мінімумом та його фактичним розміром, зазначене питання доцільно розглядати після забезпечення суттєвого наближення затвердженого прожиткового мінімуму до його фактичного розміру (на сьогодні фактичний розмір прожиткового мінімуму є вдвічі більшим за прожитковий мінімум, затверджений у державному бюджеті).

Також передчасним є запровадження механізму коригування затвердженого прожиткового мінімуму у випадку, якщо фактичний прожитковий мінімум протягом двох місяців перевищує його затверджений розмір. При цьому необхідно враховувати існування можливого сезонного коливання фактичних розмірів прожиткового мінімуму (не тільки збільшення, а і зменшення) відповідно до динаміки споживчих цін.

Передбачення норми щодо щорічного перегляду наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг є недоцільним, оскільки це значно ускладнить процес перегляду зазначених наборів та схвалення їх науково-громадською експертизою, порядок проведення якої визначено постановою Кабінету Міністрів України.

Заступник Міністра

Н. Ненюченко 2020 р.

Н. Ненюченко